

بر اساس تصویب اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به پژوهش عمومی، کارشناسان و کارشناسان ارشد علوم آزمایشگاهی که به حداقل ۷۰٪ پرسش‌های مطرح شده در این مقاله پاسخ درست دهنده ۱/۵ امتیاز تعلق می‌گیرد.

نقش کمپیلوباکتر ژرونی در بروز کمپیلوباکتریوز

مهرانگیز مهدی زاده^{*}، دکتر سهیل اسکندری[†]

خلاصه

کمپیلوباکتر ژرونی (*Campylobacter jejuni*) با سیل گرم منفی، خمیده، متحرک، گرمادوست و میکروآئروفیل از خانواده کمپیلوباکتریا (Campylobacteriaceae) بوده و یکی از عاملین مهم انتربیت به نام کمپیلوباکتریوز است. منبع اصلی این باکتری مجرای گوارش حیوانات، به ویژه مرغ و بوقلمون می‌باشد. مصرف گوشت و مرغ نیم پز، شیر خام و آب غیر کلرینه علل عدمه انتقال این باکتری به انسان و بروز کمپیلوباکتریوز می‌باشند. ۲ تا ۵ روز پس از مصرف غذای آلوده، علائم کمپیلوباکتریوز شامل تب، دل درد و اسهال ظاهر می‌شود که اسهال ممکن است به اسهال خونی ختم گردد. معمولاً در این عفونت غذایی استفراغ وجود ندارد. برای کنترل این عفونت باید مواد غذایی گوشتی به طور کامل پخته شده و از مصرف شیر خام و آب غیر کلرینه نیز جلوگیری شود. شایسته است علاقه‌مندان به علم میکروبیولوژی پزشکی پس از مطالعه این مقاله آشنایی کامل با موارد ذیل داشته باشند:

- ویژگی‌های سلولی، حیاتی و بیوشیمیایی کمپیلوباکتر ژرونی
- منابع دامی و غذایی آن
- علائم بیماری کمپیلوباکتریوز
- دوز عفونی و نحوه انتقال آن

فاکتورهای بیماری‌زایی و نحوه پیشگیری و کنترل کمپیلوباکتریوز
واژه‌های کلیدی: کمپیلوباکتریوز، کمپیلوباکتر ژرونی، عفونت غذایی

۱- کارشناس ارشد میکروبیولوژی، اداره کل آزمایشگاه‌های کنترل غذا و دارو- مرکز تحقیقات آزمایشگاهی غذا و دارو- ۲- دکترای تخصصی بهداشت و کنترل مواد غذایی، عضو هیأت علمی اداره کل آزمایشگاه‌های کنترل غذا و دارو- مرکز تحقیقات آزمایشگاهی غذا و دارو

* نویسنده مسؤول، آدرس: اداره کل آزمایشگاه‌های کنترل غذا و دارو، شماره ۳۱، خیابان امام خمینی، تهران • آدرس پست الکترونیک: meh6meh@yahoo.com

مقدمه

گزارش (Centers for Disease Control and Prevention: CDC) شده که در نتیجه آن ۹۹۱۳ نفر بیمار شدند. مصرف آب غیر کلرینه و شیر خام در اغلب عفونت‌های سال‌های ۱۹۷۸ تا ۱۹۸۷ دخیل بوده در حالی که در سال‌های ۱۹۹۵ تا ۱۹۸۸ مصرف گوشت نیم‌پز علت عمدۀ بیماری ذکر شده است (۱-۴).

ویژگی‌های سلوی، حیاتی و بیوشیمیابی کمپیلوباکتر ژژونی کمپیلوباکتر ژژونی یک باسیل گرم منفی خمیده یا مارپیچی شکل به طول $0.5-0.5$ میکرومتر و عرض $0.2-0.9$ میکرومتر می‌باشد. این باکتری دارای فلاژل قطبی در یک یا دو انتهای بوده که منجر به حرکت سریع مارپیچی شکل می‌شود. تاکتون بیش از 50 سروتیپ از این باکتری بر اساس وجود آنتیزن‌های کپسولی یا تاثرکی ناپایدار در برابر حرارت شناسایی شده‌اند (۵، ۶، ۷).

کمپیلوباکتر ژژونی یک باکتری گرمادوست بوده به طوری که در دمای 42°C بخوبی رشد نموده و معمولاً در دمای کمتر از 30°C قادر به رشد نمی‌باشد. این باکتری میکروآئروفیل بوده و شرایط اتمسفری مناسب رشد آن 5% اکسیژن، 10% دی‌اکسید کربن و 85% نیتروژن می‌باشد. در کشت‌های کهنه و در مجاورت هوا این باکتری به شکل کوکسی مشاهده می‌شود. کمپیلوباکتر ژژونی در مقایسه با اعضای خانواده انتروباکتریاسه نسبت به خشکی، انجماد و pH اسیدی حساس‌تر بوده و در حضور $3/5\%$ نمک نیز رشد آن متوقف می‌شود. این باکتری به حرارت‌های بالا حساس بوده به طوری که در نتیجه پاستوریزاسیون صحیح از شیر خام حذف می‌گردد. در مقایسه با سایر پاتوژن‌های غذایی کمپیلوباکتر ژژونی نسبت به پرتوتایی حساس‌تر بوده و معمولاً با تابش یک کیلوگری پرتو گاما از بین می‌رود (۲، ۳، ۴، ۵، ۷).

پس از گذشت ۷۲ ساعت از جداسازی اولیه،

واژه "کمپیلو" از کلمه یونانی به معنی باسیل خمیده گرفته شده است. جنس کمپیلوباکتر در خانواده کمپیلوباکتریاسه مت Shankl از ۱۸ گونه و زیرگونه بوده که مهم‌ترین آنها از نظر غذایی کمپیلوباکتر ژژونی زیرگونه ژژونی معروف به کمپیلوباکتر ژژونی می‌باشد. نام سابق این باکتری کمپیلوباکتر فتوس زیرگونه ژژونی بوده است. بیماری کمپیلوباکتریوز از دهه ۷۰ میلادی به عنوان یکی از مهم‌ترین عفونت‌های غذایی در امریکا و سایر کشورهای پیشرفت‌های شناخته شد. عامل عمدۀ آن کمپیلوباکتر ژژونی بوده که به وفور در احشا و مدفوع حیوانات به ویژه مرغ وجود داشته و از این طریق می‌تواند انسان را نیز آلوده نماید. این عفونت معمولاً در نتیجه مصرف مرغ و بوقلمون نیم‌پز، شیر خام و آب غیر کلرینه به وجود می‌آید (۱-۴).

تاریخچه

در ابتدا کمپیلوباکتر به علت ساختمان سلوی خمیده به عنوان یکی از گونه‌های ویریو شناخته شده بود. در سال ۱۹۵۷ کینگ (King) برای اولین بار موفق به جداسازی کمپیلوباکتر ژژونی از خون بیمار مبتلا به اسهال شد و در سال ۱۹۷۷ اسکیرو (Skirrow) محیط کشت انتخابی جهت کشت کمپیلوباکتر تهیه نمود. قبل از دهه ۷۰ میلادی گونه‌های کمپیلوباکتر که قادر به ایجاد سقط جنین در گوسفند بودند، تنها از نظر میکروب‌شناسی دامی اهمیت داشتند ولی از سال‌های ۱۹۷۳ تا ۱۹۷۵ کمپیلوباکتر ژژونی به عنوان یکی از عاملین مهم عفونت غذایی در انسان شناخته شد. بیماری کمپیلوباکتریوز شایع‌ترین عفونت غذایی در امریکا به شمار می‌رود به طوری که تخمین زده شده سالانه حدود 1% جمعیت امریکا به این بیماری دچار می‌شوند. از سال ۱۹۷۸ تا ۱۹۹۶، ۱۱۱ مورد کمپیلوباکتریوز به مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری

(C. upsaliensis) بوده در حالیکه کمپیلوباکتر ژرونی و کمپیلوباکتر کولی شایع‌ترین گونه‌ها در ایجاد گاستروانتریت در انسان می‌باشند. از آن جایی که این دو باکتری با روش‌های معمول آزمایشگاهی قابل افتراق نیستند، احتمالاً ۵ تا ۱۰ درصد عفونت‌های مرتبط با کمپیلوباکتر ژرونی در امریکا به کمپیلوباکتر کولی مربوط می‌باشد لذا در این خصوص از آزمون‌های بیوشیمیایی گوناگونی جهت شناسایی کمپیلوباکتر ژرونی استفاده می‌شود. این باکتری دارای ویژگی کاتالاز و اکسیداز بوده، به سفالوتین مقاوم و نسبت به نالیدیکسیک اسید حساس می‌باشد. از میان گونه‌های کمپیلوباکتر، کمپیلوباکتر آپسالینسیس به علت حساسیت به سفالوتین در مقایسه با سایر گونه‌های فوق به راحتی قابل افتراق از کمپیلوباکتر ژرونی می‌باشد. نتایج بسیاری از آزمون‌های تأییدی در مورد سایر گونه‌ها مشابه کمپیلوباکتر ژرونی است. آزمونی که باعث تشخیص کمپیلوباکتر ژرونی از سایر گونه‌های فوق به ویژه کمپیلوباکتر کولی می‌گردد، هیدرولیز هیپورات است به طوری که کمپیلوباکتر ژرونی تنها گونه‌ای است که قادر به هیدرولیز هیپورات سدیم می‌باشد (۲،۳،۴،۷،۹). جدول ۱ با عنوان "ویژگی گونه‌های عمدۀ کمپیلوباکتر" در تشخیص و شناسایی کمپیلوباکتر ژرونی از سایر گونه‌ها کمک می‌نماید (۹).

این باکتری به حالت زنده ولی غیر قابل شمارش (VBNC:Viable But Not Culturable) بوده و ممکن است در این مرحله به شکل کوکسی غیر متحرک نیز مشاهده شود که این امر یک مشکل عمدۀ در جداسازی کمپیلوباکتر ژرونی می‌باشد. حساسیت به اکسیژن مشکل دیگر در جداسازی این باکتری است. مشتقات سمی اکسیژن نظیر آنیون‌های سوپراکسید، رادیکال‌های هیدروکسیل، اکسیژن تک اتمی و هیدروکسید اکسیژن، که در نتیجه احیای اکسیژن در طی متابولیسم سلولی و اتوکسیداسیون تولید می‌شوند، برای کمپیلوباکتر ژرونی مضر می‌باشند. تصور می‌شود افروden برخی ترکیبات نظری خون، زغال، فروس سولفات، سدیم متایسولفات و سدیم پیرووات به محیط‌های کشت با از بین بردن مشتقات سمی اکسیژن موجب تسهیل در رشد این باکتری شود (۸). از محیط‌های مناسب جهت رشد کمپیلوباکتر ژرونی محیط کشت اسکیرو دارای خون و آنتیبیوتیک و محیط کشت بهبود یافته دی‌اکسی کلات حاوی سفوپرازون و زغال یا (Modified Charcoal Cefoperazone Deoxycholate Agar) mCCD را می‌توان نام برد (۹).

رایج‌ترین گونه‌های کمپیلوباکتر در منابع دامی و غذایی، کمپیلوباکتر ژرونی، کمپیلوباکتر کولی (C. coli)، کمپیلوباکتر لاری (C. lari) و کمپیلوباکتر آپسالینسیس

جدول ۱: ویژگی گونه‌های عمدۀ کمپیلوباکتر

		گونه	کمپیلوباکتر ژرونی	کمپیلوباکتر لاری	کمپیلوباکتر آپسالینسیس	
منفی یا ضعیف	ثبت	ثبت	ثبت	ثبت	ثبت	
حساس	حساس / مقاوم	حساس	معمولًا حساس	معمولًا حساس	نالیدیکسیک اسید	
حساس	مقاوم	مقاوم	مقاوم	مقاوم	سفالوتین	
منفی	منفی	منفی	منفی	ثبت	هیدرولیز هیپورات	

یک درصد موارد کمپیلوباکتریوز به باکتریومی ختم شده و ۷ تا ۱۰ روز بعد از بروز اسهال، در یک درصد از بیماران آرتیریت رخ می‌دهد (۱۱، ۱۲، ۳-۶).

در کمتر از یک هزار موارد، کمپیلوباکتریوز به سندروم گیلن-باره (Guillain- Barre Syndrome:GBS) ختم می‌شود که یک اختلال عصبی و فلچ عضلاتی می‌باشد. این سندروم ۱ تا ۳ هفته پس از بروز علائم آرتیریت رخ داده و یک بیماری مرتبط با سیستم ایمنی می‌باشد به طوری که آنتی‌بادی موجود در سیستم ایمنی علاوه بر لیپوپلی‌ساکارید سلول باکتری، میلین موجود در سیستم عصبی میزان را نیز شناسایی می‌کند. تشابه آنتی‌ژنیک بین لیپوپلی‌ساکاریدهای سطحی برخی سروتیپ‌های کمپیلوباکتر رژونی و پروتئین میلین به عنوان عامل عمدۀ در بروز این بیماری ذکر می‌شود (۵). این بیماری با احساس سوزش و بی‌حسی در بعضی قسمت‌های بدن آغاز شده و به فلچ ختم می‌شود. در اغلب موارد بیماران مبتلا به این سندروم پس از گذشت چندین هفته بهبود می‌یابند، ولی حدود ۱۵ تا ۲۰ درصد بیماران به صورت ناتوان باقی مانده و در حدود ۱۳ تا ۱۵ درصد موارد بیماری منجر به مرگ می‌شود (۳، ۴، ۱۳)

دوز عفونی، شیوع بیماری و نحوه انتقال

بیماری کمپیلوباکتریوز اغلب پس از مصرف غذایی که حرارت کافی ندیده باشد، به ویژه مرغ و شیر خام، رخ می‌دهد. دوز عفونی این باکتری معمولاً کمتر از 1×10^3 cfu/g است. بیماری کمپیلوباکتریوز شایع‌ترین عفونت غذایی در امریکا به شمار می‌رود در حالی که تخمین زده شده حدود ۲ میلیون مورد کمپیلوباکتریوز سالانه در امریکا به وقوع می‌پیوندد. ۵ تا ۷ درصد گاستروانتریت‌ها در امریکا به دلیل کمپیلوباکتریوز بوده و بیشتر مبتلایان این عفونت را کودکان و افراد ۲۰ تا ۴۰ سال تشکیل می‌دهند. مدفوع ۳ تا ۱۴ درصد افراد در کشورهای پیشرفته حاوی این باکتری می‌باشد. این باکتری ممکن است تا دو ماه پس

منابع دامی و غذایی کمپیلوباکتر رژونی

حیوانات بسیاری مانند خرگوش، موش، پرنده‌گان وحشی، گوسفند، اسب، گاو، خوک، مرغ، بوقلمون و حیوانات خانگی منبع کمپیلوباکتر رژونی هستند. این باکتری در دستگاه گوارش حیوانات به ویژه مرغ و بوقلمون، وجود داشته و به راحتی در مدفوع آنها یافت می‌شود به طوری که مدفوع ۳۰ تا ۱۰۰ درصد حیوانات حاوی آن بوده و مدفوع مرغ، خوک و گاو سالم معمولاً حاوی بیش از 10^5 سلول کمپیلوباکتر در هر گرم می‌باشد. از اینرو مواد غذایی دامی در نتیجه عدم رعایت بهداشت می‌توانند به این باکتری آلوده شوند. شیر خام نیز از طریق مدفوع گاو به کمپیلوباکتر آلوده می‌شود. این باکتری در اثر تماس مستقیم با حیوان یا لاشه آلوده و یا مصرف غذا و آب آلوده به انسان منتقل خواهد شد (۶، ۴، ۲).

علائم بیماری کمپیلوباکتریوز

کمپیلوباکتر رژونی پس از ورود به دستگاه گوارش و اتصال به موکوس آخرین بخش روده باریک در نزدیکی تلاقی ایثروم و راست روده به درون موکوس راه یافته و در آنجا و لایه‌های زیرین تکثیر می‌یابد. دوره کمون بیماری کمپیلوباکتریوز ۲ تا ۵ روز بوده و علائم آن ممکن است ۷ تا ۱۰ روز به طول انجامد. علائم بیماری از عفونت بدون علامت تا عفونت شدید شامل تب، ضعف، بی‌قراری، دل درد، سردرد و اسهال متغیر می‌باشد (۱۰). در این عفونت غذایی معمولاً استفراغ مشاهده نشده و ممکن است اسهال حاصله به اسهال خونی ختم شود. ویژگی اسهال خونی شبیه به کولیت اولسراتیو و علائم دل درد مانند آپاندیسیت حاد می‌باشد. اسهال در سالمدان و افرادی که سیستم ایمنی ضعیفی دارند معمولاً طولانی شده و امکان بروز باکتریومی در این افراد نیز بیشتر است. عوارض پس از گاستروانتریت ناشی از کمپیلوباکتر به صورت التهاب پانکراس، پریتونیت و به ندرت آرتیریت، استئومیلت و سپسیس می‌باشد. در

تغذیه پرندگان استفاده شود و در عملیات کشتارگاهی، پوست کنی و تخلیه احشا، اصول بهداشتی رعایت گردد. علاوه بر این بایستی از مصرف آب غیر کلرینه، شیر خام و مصرف گوشت ماکیان نیم پز پرهیز شود. لازم است قبل از مصرف دمای مرکزی مرغ به $77\text{--}82^\circ\text{C}$ برسد. این باکتری به حرارت‌های بالا حساس بوده و در نتیجه پاستوریزاسیون صحیح از شیر خام حذف می‌گردد. بدون شستشو و ضد عفونی کامل نباید از تخته گوشت و سایر ابزار آشپزی آلوده به گوشت خام در تهیه سایر مواد غذایی استفاده کرد. معمولاً بیماری کمپیلوباکتریوز به خودی خود با تنظیم الکتروولیت‌های بدن بهبود یافته و علائم بیماری طی ۷ روز از بین می‌روند. در این صورت در درمان آن نیازی به مصرف آنتی‌بیوتیک نمی‌باشد ولی در موارد وخیم بیماری به ویژه در افراد با سیستم ایمنی ضعیف، تجویز آنتی‌بیوتیک ضروری است. کمپیلوباکتر به آنتی‌بیوتیک‌های زیادی حساس بوده و بهترین درمان در خصوص انتریت حاصل از آن استفاده از اریتروماکسین می‌باشد. به عنوان داروی جانشین می‌توان از سیپروفلوکساسین نیز استفاده نمود (۳،۱۴).

نتیجه‌گیری

بیماری کمپیلوباکتریوز در نتیجه مصرف مواد غذایی و آب آلوده به کمپیلوباکتر ژرونی رخ می‌دهد. این باکتری در دستگاه گوارش پرندگان و پستانداران و در نتیجه در مدفع آنان وجود داشته و از این رو قادر است مواد غذایی را آلوده نماید. مصرف غذایی گوشتی نیم پز، شیر خام و آب غیر کلرینه علل اصلی بروز کمپیلوباکتریوز در انسان می‌باشد. برای پیشگیری از این عفونت لازم است با رعایت شرایط بهداشتی در مرغداری‌ها، دامداری‌ها و کشتارگاهها، مواد غذایی کاملاً پخته شده و از مصرف شیر غیر پاستوریزه و آب غیر کلرینه جلوگیری گردد.

از بهبودی از طریق مدفوع فرد بیمار نیز دفع شود. برخی افراد ناقل بدون علامت بوده و می‌توانند باکتری را در صورت عدم رعایت بهداشت و از طریق مدفوعی-دهانی به دیگران انتقال دهند. آلودگی با این باکتری به راحتی در مرغداری‌ها بین پرندگان نیز انتقال می‌یابد. عفونت‌های مرتبط با مصرف آب غیر کلرینه و شیر خام معمولاً به صورت شیوع و همه گیر بوده و اغلب در بهار و پاییز رخ می‌دهد، ولی عفونت‌هایی که با مصرف مواد گوشتی نیم پز مربوط می‌شود، معمولاً در تابستان به وقوع بیوسته و به صورت انفرادی با تعداد مبتلایان کمتر می‌باشد (۳،۴،۱۱،۱۲).

فاکتورهای بیماری‌زاگی

عوامل مهم در بیماری‌زاگی کمپیلوباکتر ژرونی قابلیت تحرک، چسبندگی، تهاجم و تولید سم می‌باشند. این باکتری دارای فلاژل قطبی در یک یا دو انتهای سلول بوده که عامل مهم در کلونیزاسیون و بیماری‌زاگی باکتری به شمار می‌رود. کمپیلوباکتر ژرونی پس از چسبندگی در سلول روده کلونیزه شده و تکثیر می‌یابد. این باکتری دارای ویژگی تهاجم بوده و از این رو پس از نفوذ در لایه اپی‌تلیوم روده توان ایجاد اسهال خونی را دارد. علاوه بر این کمپیلوباکتر ژرونی قادر به تولید انتروتوکسین حساس به حرارت، مشابه سم CT در ویبریو کلرا و سم LT در اشريشیا کلی، به نام (CJT(Campylobacter jejuni toxin) بوده که باعث افزایش cAMP و ایجاد اسهال آبکی می‌گردد. هم‌چنین این باکتری قادر به تولید سیتوتوکسین (CDT) بوده که در مدل جیوان آزمایشگاهی باعث ورم سلول‌های روده و خون‌ریزی آنها می‌شود (۲،۳،۴،۵،۱۰).

روش‌های پیشگیری و درمان کمپیلوباکتریوز برای کنترل این عفونت لازم است از آب کلرینه در

The Role of *Campylobacter Jejuni* in Campylobacteriosis

Mehdizadeh M., M.Sc.^{1*}, Eskandari S. Ph.D.²

1. Microbiologist, Food & Drug Control Laboratories and Food & Drug Laboratories Research Center, Tehran, Iran.

2. Assistant Professor of Food Hygiene & Quality Control, Food & Drug Control Laboratories and Food & Drug Laboratories Research Center, Tehran, Iran.

* Corresponding author, e-mail: meh6meh@yahoo.com

Abstract

Campylobacter jejuni is a Gram negative, curved, motile, thermophilic and microaerophilic bacillus in *Campylobacteriaceae* family, which is one of the main causes of enteritis in human named campylobacteriosis. The main reservoir of *Campylobacter jejuni* is the alimentary tract of animals, especially chicken and turkey. Consumption of semi-cooked chicken meat, raw milk and unchlorinated water are the main routes for the transfer of this bacterium to human and causing campylobacteriosis. Two to 5 days after ingestion of contaminated food the symptoms of campylobacteriosis including fever, abdominal pain and diarrhea appear. In this food infection vomiting usually doesn't happen and diarrhea may end to dysentery. To control this food infection, meat should be cooked completely and consumption of raw milk and unchlorinated water must be avoided.

Keywords: Campylobacteriosis, *Campylobacter jejuni*, Food contamination

Journal of Kerman University of Medical Sciences, 2009; 16(2): 188-196.

References

1. Mehdizadeh M, Mohammad-Alipour M. Bacterial and fungal contaminations of foods. Isfahan, Arkan pub., 1999; PP90-91 [Persian].
2. Hassani Tabatabayi A, Firouzi R. diseases of animals due to bacteria. 2nd ed., Tehran University Publication, 2005; PP289-299 [Persian].
3. Montville TJ, Matthews KR. Food Microbiology, an Introduction. Washington D C, ASM Press, 2005; PP101-9.
4. Deshpande SS. Handbook of Food Toxicology. New York, Mercel Dekker, 2002; PP496-502.
5. Toy EC, Debord C, Wanger A, Castro G, Kettering JD, Briscoe D. Case Files: Microbiology, 2nd ed., Mc Graw- Hill Co., 2008; PP46-8.
6. Jay MJ. Modern Food Microbiology. 6th ed. New York, Chapman & Hall, 2000; PP560-63.
7. Robinson RK, Batt CA, Pradip P. Encyclopedia of Food Microbiology. Vol 1, Great Britain, Sheffield Academic Press 2000; PP335-46.
8. Adley CC. Food-Borne Pathogens, Methods and Protocols. New Jersy, Humana Press Inc., 2006; PP27-35.
9. ISO 10272-1, Microbiology of food and animal feeding stuffs- Horizontal method for detection and enumeration of *Campylobacter* spp. - Part 1: Detection method. 2006; PP10-15.

10. Talaro KP, Talaro A. Foundation in Microbiology. 4th ed., Mc Graw-Hill Co, 2002; PP641-3.
11. European Food Safety Authority, Campylobacter in animals and foodstuffs, EFSA Journal, 2005; 173: 1-10.
12. Cliver DO, Rieman HP. Foodborne Disease. 2nd ed., Great Britain, Academic Press; 2002; PP103-9.
13. Campylobacter jejuni. Available at: http://en.wikipedia.org/wiki/Campylobacter_jejuni, 2008;
14. CDC, Campylobacter infections. Available at: www.cdc.gov/ncidod/dbmd/diseaseinfo/Campylobacter_g.htm, 2005.

سؤالات آموزش مداوم

۱. مواد غذایی شایع در بروز کمپیلوباکتریوز کدام است؟

- الف - مرغ نیمه بز
- ب - شیر خام
- ج - آب غیر کلرینه
- د - همه موارد

۲. فردی ۲۰ ساله مبتلا به اسهال شد که حدود یک هفته به طول انجامید. کشت مدفوع بیانگر وجود یک باکتری متحرک، گرم منفی، میکروآئروفیل و گرمادوست در محیط حاوی آنتی بیوتیک می‌باشد. کدامیک از باکتری‌های زیر عامل بیماری است؟

- الف - ویبریو پاراهمولیتیکوس
- ب - کمپیلوباکتر ژرونی
- ج - یرسینیا انتروكولیتیکا
- د - پروتئوس ولگاریس

۳. کدامیک از شرایط آزمایشگاهی زیر جهت جداسازی کمپیلوباکتر ژرونی مناسب می‌باشد؟

- الف - ۳۷°C، هوایی، محیط بلا د آگار
- ب - ۳۷°C، بی هوایی، محیط بلا د آگار
- ج - ۴۳°C، میکروآئروفیل، محیط اسکیرو
- د - ۴۲°C، هوایی، محیط اسکیرو

۴. عامل مهم در کلوفیزاسیون و در نتیجه بیماری زایی کمپیلوباکتر ژرونی کدام است؟

- الف - فلاژل
- ب - انتروتوكسین
- ج - سیتو توکسین
- د - کپسول

۵. مهم‌ترین آزمون جهت تشخیص کمپیلوباکتر ژرونی از سایر گونه‌های کمپیلوباکتر چیست؟

- الف - کاتالاز
- ب - هیدرولیز هیپورات سدیم
- ج - حساسیت به سفالوالتین
- د - حساسیت به نالیدیکسیک اسید

۶. کدام ویژگی‌ها در مورد کمپیلوباکتر ژرونی صحیح می‌باشد؟

- الف - باسیل خمیده متحرک حساس به سفالوالتین
- ب - باسیل خمیده متحرک مقاوم به سفالوالتین
- ج - باسیل مستقیم متحرک حساس به سفالوالتین
- د - باسیل خمیده غیر متحرک مقاوم به سفالوالتین

۷. در یک بیمار بالغ با سیستم ایمنی فعلی که مبتلا به کمپیلوباکتریوز است، کدامیک از موارد زیر درمان مناسب می‌باشد؟

- الف - مترونیدازول
- ب - وانکومایسین
- ج - سفالوسبورین
- د - تامین آب و الکترولیت‌ها

۸. خانمی ۲۵ ساله به علت بی حسی و ضعف عضلانی به پزشک مراجعه نمود. دو هفته پیش این فرد مبتلا به اسهال شده و در کشت مدفوع باسیل خمیده گرمادوست یافت شد. کدامیک از موارد زیر بیماری کنونی فرد می‌باشد؟

- الف - کمپیلوباکتریوز
- ب - بوتولیسم
- ج - گیلن باره
- د - پولیومیلیت

قابل توجه شرکت کنندگان در برنامه خودآموزی:

شرکت کنندگان در برنامه خودآموزی لازم است فرم ثبت نام را به طور کامل تکمیل و به مهر نفام پزشکی ممهور نمایند و پس از مطالعه مقاله خودآموزی بعد از پاسخگویی به سوالات پرسشنامه و اعلام نظر خود در خصوص مقاله مطالعه شده در فرم نظرخواهی نسبت به ارسال اصل هر سه فرم تکمیل شده حاکم‌تر تا ۱۳۸۸/۶/۱۶ به آدرس کرمان، بلوار جمهوری اسلامی، ساختمان مرکزی دانشگاه علوم پزشکی، دفتر آموزش مدام مدد و آموزش پژوهشی، تلفن: ۰۳۴۱-۳۲۰۵۶۰۶، اقدام نمایند تا در صورت پاسخگویی صحیح به حداقل ۷۰٪ از سوالات مقاله، گواهینامه شرکت در برنامه خودآموزی صادر و به آدرس مندرج در فرم ثبت نام ارسال گردد.

بسمه تعالیٰ

جمهوری اسلامی ایران

وزارت پیدا شت: درمان و آموزش پزشکی
تعاونت آموزشی-اداره کل آموزش مدام جامعه پزشکی

فرم ثبت نام در برنامه خودآموزی

عنوان مقاله: نقش کمپیلو باکتر رزونی در بروز کمپیلو باکتریوز نام نشریه: مجله علمی-پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی کرمان

نام خانوادگی: نام: شماره شناسنامه: صادره از:

تاریخ تولد: جنس: مرد زن:

محل فعالیت: استان: شهرستان: روستا: بخش:

نوع فعالیت: هیأت علمی آزاد رسمی پیمانی قراردادی طرح سایر

مقطع آخرین مدرک تحصیلی و سال اخذ مدرک:

رشته تحصیلی مقاطع: لیسانس:

آدرس دقیق پستی: امضاء شماره نظام پزشکی و مهر منقاصلی:

امضاء و مهر مسؤول ثبت نام

سؤال	پاسخ	الف	ب	ج	د
۱					
۲					
۳					
۴					
۵					
۶					
۷					
۸					

نظری نارم	کاملاً مخالفم	تا حدی مخالفم	تا حدی موافقم	کاملاً موافقم	خواهشمند است نظر خود را با گذاردن علامت (x) در زیر گزینه مربوطه اعلام نمایید.
-----------	---------------	---------------	---------------	---------------	---

۱- محتوای مقاله بر اساس منابع جدید علمی ارائه شده است.
۲- محتوای مقاله با نیازهای حرفای من تاسب داشته است.
۳- محتوای مقاله در جهت تحقق اهداف آموزشی نوشته شده است.
۴- در محتوای مقاله شیوه‌ی و سهولت بیان در انتقال مفاهیم رعایت شده است.
سه عنوان پیشنهادی خود را برای ارائه مقالات خودآموزی ذکر نمایید.

همکار گرامی لطفاً ارائه نظرات و پیشنهادات خود در جهت توسعه کیفی مقالات خودآموزی، برنامه‌ریزان و مجریان برنامه‌های آموزش مدام را باری فرمایید.

